

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Uitvoeringsagenda “Stimuleringsprogramma Energiehubs Zuid-Holland”

Geachte Statenleden,

Zoals in de commissievergadering Economie en Energie van woensdag 12 februari besproken, is netcongestie inmiddels in vrijwel heel Zuid-Holland een groot probleem. Nu is er onvoldoende capaciteit beschikbaar om de gevraagde hoeveelheid elektriciteit te transporteren. Dit komt door de toenemende (piek)vraag van consumenten en ondernemers naar elektriciteit (en daarmee naar transportcapaciteit). Deze vraag overstijgt de snelheid waarmee netbeheerders het elektriciteitsnet kunnen uitbreiden. Dit betekent dat aanvragen voor (uitbreidingen van) grootverbruik aansluitingen op een wachtlijst worden geplaatst. Dit doet de verduurzamingsopgave van Zuid-Holland en investeringsbeslissingen bij bedrijven vertragen of stoppen. Dit maakt het steeds onaantrekkelijker voor bedrijven om zich hier te vestigen. Naast uitbreiding van infrastructuur, draagt het beter benutten van het elektriciteitsnet ook bij aan de oplossing. Dit kan door in te zetten op energiehubs, die een belangrijke rol kunnen spelen in het toekomstige energiesysteem. Daarom gaan wij er mee aan de slag.

Met deze brief informeren wij u over de vaststelling door GS van de Uitvoeringsagenda “Stimuleringsprogramma Energiehubs Zuid-Holland”, welke ter kennisname aan Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland aangeboden zal worden. Met de Uitvoeringsagenda wordt ook invulling gegeven aan motie 1559. Energiehubs dragen bij aan het lokaal benutten van vraag en aanbod, waarbij elektriciteitspieken gespreid en verlaagd worden, zodat de impact op het bestaande net en de behoefte aan nieuwe energie-infrastructuur beperkt kunnen worden. De Uitvoeringsagenda hangt nauw samen met het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en Klimaat (pMIEK), waarmee de provincie zich inzet op energie-infrastructuur projecten die van belang zijn voor de ontwikkeling en opgaven in de provincie Zuid-Holland.

Stimuleringsprogramma Energiehubs Zuid-Holland

Vanuit het Rijk wordt €166 miljoen vrijgemaakt voor het Stimuleringsprogramma Energiehubs. In 2025 wordt hiervan €3,06 miljoen beschikbaar gesteld aan de provincie Zuid-Holland. Provincies zijn gevraagd een rol te spelen en ontvangen financiering voor uitvoering. De Uitvoeringsagenda “Stimuleringsprogramma Energiehubs Zuid-Holland” (hierna Uitvoeringsagenda), is opgesteld om toe te lichten hoe de provincie dit zal doen. Dit is gedaan op basis van de handreiking van het Rijk. De focus ligt hierin op ondersteuning van bedrijventerreinen.

Uitvoeringsagenda Stimuleringsprogramma Energiehubs Zuid-Holland

De Uitvoeringsagenda richt zich met verschillende acties op het stimuleren van energiehubs. Er lopen al diverse energiehub initiatieven in Zuid-Holland in verschillende vormen, sommige nog in de verkenningsfase en anderen nagenoeg operationeel. Voorbeelden hiervan zijn de bedrijventerreinen Antoniapolder en Honderdland, waarin de mogelijkheden voor een groepscontract worden onderzocht. Daarnaast is er het initiatief Energierijk Den Haag, dat onder andere bekijkt hoe flexibel vermogen netcongestie in Den Haag kan verzachten.

Faciliteren en kennisontwikkeling:

De provincie zet zich in om inzicht te krijgen in bestaande energiehub initiatieven, deze initiatieven worden ondersteund met de inzet van energie regisseurs. In regio's waar al een succesvolle aanpak is, zoals bijvoorbeeld in de Drechtsteden, wordt de aanpak van de regio ondersteund. Ook wordt gekeken hoe van deze al succesvolle aanpakken geleerd kan worden. Vanuit deze werkwijze wordt ook actief meegekeken met andere provincies, zoals bijvoorbeeld Utrecht, waar netcongestie al langer een probleem is.

Daarnaast is kennisontwikkeling en -deling een belangrijk onderdeel. De in verschillende provincies ontwikkelde kennis, wordt op het landelijke kennisplatform verzameld. De provincie sluit hierop aan en ontwikkelt waar nodig extra hulpmiddelen voor energiehubs. Op provinciaal niveau wordt kennisdeling georganiseerd via een Community of Practice. Ook wordt actief gelobbyd om belemmeringen voor energiehubs weg te nemen.

Ook zal de provincie zich in samenwerking met Innovation Quarter, de TU Delft, en Energie Samen Zuid-Holland inzetten voor de ontwikkeling van innovatieve energiehubs, zoals Power-to-X hubs (waarin niet alleen elektriciteit, maar ook andere energiedragers gedeeld worden) en energiehubs in woonwijken.

De Uitvoeringsagenda heeft een sterke link met veel van de energie- en economie opgaven. In een energiehub kunnen economisch relevante partijen vanuit maatschappelijk belang geholpen worden. De Uitvoeringsagenda borgt daarom een nauwe samenwerking met deze opgaven. De werkwijze sluit aan op de werkwijze van verduurzaming bedrijventerreinen; de bedrijventerreinen ambassadeurs zorgen voor een organisatiegraad op de bedrijventerreinen, en bij een energiehub vraagstuk wordt dit overgedragen aan de energie regisseur.

Motie 1559 : Energie voor bedrijventerreinen & woonwijken

Op 11 december 2024 hebben Provinciale Staten bij de bespreking van de ruimtelijk economische visie motie 1559 aangenomen. Hierbij verzoekt uw Staten om met het bedrijventerrein ITC Hazerswoude op te trekken om succesvolle realisatie van het plan voor een lokaal net te faciliteren en waar mogelijk belemmeringen weg te nemen in dit proces. Het ITC Hazerswoude zal hierbij als een pilot beschouwd worden, om de potentie en risico's van dergelijke lokale netten op andere Zuid-Hollandse bedrijventerreinen beter in kaart te brengen en vervolgens ook te verkennen of er kansen liggen voor lokale netten bij nieuw te bouwen woonwijken en lokale initiatieven.

In de Uitvoeringsagenda is de pilot op het bedrijventerrein ITC Hazerswoude opgenomen en zal deze pilot zo goed mogelijk gefaciliteerd worden. Voortgang wordt gemonitord in het programma en daarbij zal over deze pilot gerapporteerd worden, inclusief opvolging en vervolg bij woonwijken. Deze

maken ook deel uit van de scope van de Uitvoeringsagenda. Wij hopen hiermee op adequate wijze invulling te geven aan de door u aangenomen motie en vragen of de motie hiermee als afgedaan beschouwd kan worden.

Wij zullen regulier actualiteiten rondom energiehubs met u blijven delen en u op de hoogte stellen van de voortgang. Dit zal in samenhang plaatsvinden met ontwikkelingen rondom netcongestie. We hopen u hierbij voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

1. Uitvoeringsagenda "Stimuleringsprogramma Energiehubs Zuid-Holland"